

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-11-10
Besvaras senast
2015-11-24

Till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2015/16:164 Närings- och innovationsministerns resa till Iran

Det är över 36 år sedan shahen, Reza Pahlavi, störtades i Iran. Shahens förtryck följdes av ett ännu värre förtryck – prästerskapets. Denna regim har under årens lopp förföljt och mördat sina kritiker såväl inom som utom landet. Den har infört sharialagar som inneburit ett ökat förtryck av landets kvinnor. Iranska kvinnor har inte samma rättsliga ställning som männen.

Den iranska regimen förbjuder självständig facklig organisering. Den senaste i raden av dömda fackliga ledare är Jafar Azimzadeh, ledare för Arbetarnas Fria Fackförbund, som fick sex års fängelse för att ha organiserat en första majdemonstration. Regimen respekterar på intet vis mänskliga rättigheter och inte heller kurdernas och andra minoriteters rättigheter. Det är inte demokratiskt.

Regimen hyser inte heller den minsta respekt för konstens frihet. Regimen har under årtionden förföljt och mördat journalister, författare och filmare. Konsten och kulturen handlar inte bara om estetik utan har i högsta grad en ekonomisk, näringspolitisk sida. Två iranska poeter, Fateme Ekhtesari – som uppträdde vid Göteborgs poesifestival för två år sedan – och Mehdi Mousavi, har dömts till fängelse i elva respektive nio år av iranska staten. Dessutom har de dömts till 99 piskrapp vardera.

I Iran finns visserligen ett valt parlament, men en liten grupp – väktarrådet – bestämmer vilka som får ställa upp och kandidera till olika poster. Demokrati i meningen folkstyre finns således inte. De som folket får välja har först valts ut av andra – en mindre grupp inom prästerskapet.

Regimen har ett i det närmaste totalt grepp över medierna. Kritiska medier stängs ned eller förbjuds. De sociala och ekonomiska förhållandena i landet kännetecknas av djupa klassklyftor. Den iranska regimen är djupt inblandad i den förfärande utvecklingen och krigen i Mellanöstern. I årtionden har Iran deltagit i destabiliseringen av läget i Mellanöstern och ställt sig i vägen för en positiv utveckling av förhållandena när det gäller mänskliga rättigheter och demokrati i regionen.

Rohani, som i dag är landets president, har betraktats som ”liberal”. Det spelar dock ingen roll vilken etikett man klistrar på honom. Det är i alla fall inte han som ytterst bestämmer utan landets så kallade andlige ledare, ayatollah

Khamenei.

Med denna regim har Sverige haft ett växande ekonomiskt utbyte i årtionden. Det har påståtts att ju mer utbyte man har med den iranska regimen desto större möjligheter har man att påverka utvecklingen i landet. Mer ekonomiskt samarbete leder till ökad respekt för demokrati och mänskliga rättigheter. Så har svenska regeringar sagt i över 30 år nu. Denna så kallade kritiska dialog har dock inte burit frukt. Det så kallade rättssystemet är korrupt och fängslandet och avrättningarna av regimkritiker fortsätter med oförminskad styrka.

Allt detta är väl känt både när det gäller förhållandena i Iran och när det gäller EU:s kritiska men fruktlösa dialog med den iranska regimen.

Då nu vårt lands närings- och innovationsminister Mikael Damberg avser att besöka Iran vill jag ställa följande frågor:

1. Avser näringsministern att i samtalen med den iranska regimen ta upp frågan om mänskliga och demokratiska rättigheter?
2. Avser näringsministern att i samtalen med den iranska regimen ta upp rätten till självständig facklig organisering och regimens fängslande av arbetarledare?
3. Avser näringsministern att i samtalen med den iranska regimen ta upp frågan om kvinnors rättigheter och deras rättssäkerhet?
4. Vad avser näringsministern att i samtalen med den iranska regimen ta upp i frågan om de fria näringarnas – det vill säga konstens och konstnärernas – ställning i Iran?

.....
Amineh Kakabaveh (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin